

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESOĆNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 1:20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
::: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. :::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBĆIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRŽUĆA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, 14. RUVNA 1914.

BR. 96

Naši zarobljuju kod Lavova 10.000 Rusa.

Hindenburg prodire pobjedonosno u Rusiju.

Bitka oko Lavova.

Zarobljeno 10.000 Rusa.

Beč, 13. rujna. Sinoć je izdano slijedeće službeno saopćenje:

U bitci kod Lavova pošlo je za rukom našim četama, koje se nalazile na cesti Grodeka i južno od nje, nakon žestoke borbe, koja trajala čitavih pet dana, neprijatelja baciti natrag. Pri tome je naša vojska zabiljala 10.000 Rusa i zaplijenila mnogobrojne ruske topove.

Koncentracija naše vojske.

Beč, 13. rujna. O bitci kod Lavova nadalje se javlja:

Uspjeh, koji je imala naša vojska nad Rusima, naše čete ipak nisu mogle podpuno izcrpiti pošto je naše sjeverno krilo, koje se nalazilo kod Ravaruske, bilo ugroženo od velike neprijateljske premoći. K tome su nove svedj dozvane ruske sile prodrile i proti vojsci generala Dankla, koji operira proti Lublinu, i u prostoru između voj-

ske Danklove i ratišta kod Lavova.

Obzirom na takovu znatnu pretežitost neprijatelja, pružila se prilika našu hrabru vojsku koja se već tri sedmice skoro neprekidno bori, u zgodan položaj sakupiti i pripraviti je za daljnje operacije.

Za razumijevanje položaja naše vojske na ratištu kod Lavova red je imati pred očima poraznještaj naših armada.

Armada generala Dankla bori se na ruskom tlu za Lublin; nalazi se potom jedno 180 kilometara sjeverozapadno od Lavova.

Armada generala Auffenberga nalazi se na ruskom tlu između Krasnostava i Uhanije, jedno 110 kilometara sjeverozapadno od Lavova.

Armada generala Brudermannia nalazi se razdjeljena u dva armadna zbara: zbor nadvojvode Josipa Ferdinanda na granici između Grubisova i Sokola, jedno 90 kilometara sjeverno od Lavova; zbor generala Gelderna u Galiciji među Belcem i Žolkjevom, 90 kilometara sjeverno od Lavova, te vjerojatno ovaj se našao kod Ravaruske koja je udaljena samih 25 km. od pravca Belc-Žolkjev.

Cete, koje su uzmaknule iz istočne i jugoistočne okolice Lavova, nalazile se za petdnevne bitke vjerojatno na crti Stryj-Drohobycz-Komorno-Grodek-Javorov. Stryj nalazi se 60 km. južno od Lavova, Drohobycz isto toliko jugozapadno, Komorno 30 km. jugozapadno, a Grodek 25 km. jugozapadno, a Javorov 45 km. zapadno od Lavova. Od Javorova pak do Ravaruske ima 35 km.

Ceta Stryj-Drohobycz-Komorno-Grodek-Javorov-Ravaruska, na kojoj se bitka oko Lavova bila, duga je 140 km.

Hindenburg u Rusiji.

Podpuni poraz Rusa.

Berlin, 13. rujna. Veliki glavni kvartir javlja dne 12. ov. mj.:

Vojska generala-pukovnika Hindenburga, nakon višednevnoj boje, podpuno je porazila rusku vojsku u istočnoj Pruskoj.

Rusi u divljem bijegu.

Berlin, 13. rujna. Nakon strahotnog poraza ruska vojska dala se na uzmak, koji se pretvorio u divlji bijeg.

U potjeri za neprijateljem general Hindenburg već je prešao rusku granicu te goni sada Ruse u sâmoj njihovoj kući.

10.000 zarobljenika.

Berlin, 13. rujna. U pobjedonosnom boju general Hindenburg je zarobio daljnih 10.000 Rusa, podpuno neozledjenih. Nadalje je palo u naše ruke 80 topova, mnogo puščanih strojeva, aeroplana, vozova svake vrsti. Ratni plijen ne prestano sve više raste.

KRONIKA.

Madridski „Imparcial“ donosi članak, u kojemu veli, da su Francuska i Engleska zadnjih dana činile pritisak na španjolsku vladu, osobito da u francuskom Maroku preuzeze policijsku ulogu. Izjavila, da Španjolska ostaje čvrsto na svojoj neutralnosti.

Rimska „Vita“ saznaće iz pouzdanog izvora, da će talijanskog ministra vanjskih posala Di San Giuliano naslijediti poklisan u Parizu Tittoni. Di San Giuliano je odlučni pristaša trojnog saveza.

Iz Pariza javljuju, da je španjolski poslanik naglo odputovao iz Pariza u London, a da se nije oprostio od svojih francuskih drugova.

Kako iz Pariza ovamo javljaju, došlo je tamo prigodom odlaska predsjednika Poincarea i francuske vlade u Bordeaux u velikih uličnih demonstracija protiv francuske vlade. Kratko vrijeme iza kako je objelodjanen vladin proglašen presejanju kabinata, sakupilo se mnoštvo od više stotina ljudi pred Elyseeskom palačom, pa je doalo glasno oduška svojoj ogorčenosti i

bombardiralo vladinu palaću kamenjem. Nemiri su trajali do ponoći. Kada se je putem posebnog izdanja „Matina“ saznalo, da se bilo Pariz već ostavila, nastalo je među pučanstvom takvo veliko uzbudjenje, da se je bilo bojati, da će svaki čas buknući revolucija. U to je redarstvo u posljednji čas došlo na misao, da ugasi električno svjetlo; poslije togu su se tek demonstranti počeli razilaziti. Pariški izvještaj veli, da su se demonstranti priključili u redari i pričuvnici.

Vladin guverner na Kavkazu odredio je u okružju Baku ratno stanje. Nepouzdane osobe uapsuju ruske vlasti i interniraju u Kijevu.

Jedan odjel ruske vojske bio je prešao u Rumunsku, ali tu je bio od Rumunja razoružan.

Rusinski nadbiskup u Lavovu Szepiicky unijutri bio je od Rusa uapšen.

U Finskoj je buknela revolucija. Finški odbor u Helsingforsu razdijelio je među narod oružje. Ruska vlast je prama revoluciji nemoćna.

U Reimsu su Nijemci zaplijenili 70 francuskih aeroplana.

Kod Nancy Nijemci su ustrijelili jednog zrakoplovca. Kod njega su našli pisimo Poincarea na ruskog cara, u kojemu predsjednik zahtijeva od cara da ruska vojska počne sa najčešćom ofenzivom, eda Francuska zadobije osam dana počinka, jer jače je izgubljena.

Poraz Srba kod Mitrovice.

U noći od subote na nedjelju (6) pokušali su Srbi, da provale na hrvatski teritorij kod Mitrovice, ali su bili hametiće potučeni, da ni glasnik od njih nije stigao na tragu u Srbiju, da izvjesti srpsku komandu, kako se preračunala, kada je mislila, da su naše granice nezašćene.

General je pješaštva Frank izvjestio novinski ured hrv. slav. vlade, da je timočka divizija, koja je prešla Savu kod Mitrovice, raspršena. „Sve, što nije poginulo, zarobljeno je. Dosada je zarobljeno pet tisuća momaka i mnogo ratnog materijala“.

Ježgrovita je to riječ, koja nam u svom krekpoći jasno crta svu važnost ove pobjede.

Srbi su bili upotrebljeni tamu i noću, da prijeđu Savu i da zapošđenu Mitrovicu, ovaj prevažni ključ pruge i cesta u našem plodnom Srijemu. Računali su bez sumnje, da na našoj strani nema dovoljno zaštite do nekoliko pučkih ustaša, a ostala vojska je u Galiciji. Ali su se gađao prevarili. Naša ih je vojska pustila, da se mirno iskrcaju, pače da i uznapiđuju na našem teritoriju, ali je onda otvorila na njih svih strana koncentričnu vatru, tako da je cvjet srpske vojske, timočka divizija, danas posve uništena. Misle, da je Srba bilo oko deset tisuća. Od toga je zarobljeno pet tisuća, a druga polovina što poubijana, što izranjena.

Značenje čemo ove pobjede dobro shvatiti, ako promotrimo važnost Mitrovic za vojne operacije. Već su stari izvrsni stratezi, Rimljani, udarili ovđe svoj tabor i osnovali jaku koloniju, koja je bila čvor cesta, što su vodile iz Slinka i Panonije u Carigrad. Mjesto je to bilo važno, da su i carevi rimski ovđi duže vremena boravili kao npr. car Probo. I danas je Mitrovica raskrišće puteva, što vode iz Bosne i Slavonije prema Zenunu i Biogradu.

Srpska je vojna uprava htjela ovđe da provali, jer se nadala, da će naći najslabiji otpor, pa da će tako presjeći put između naših četa u Bosni i u donjem Srijemu, na vlastito kod Zenuna. Odatle bi mogli lako operirati prema Zenunu i ugroziti naše tamošnje pozicije sa zapadne i južne strane (iz Biograda).

Zbog toga bi se poremetile i naše pozicije na donjoj Drini, pa su Srbi možda računali, da kasnije i preko Drine provale.

Nema sumnje, da su se uzdali u počeo jednog dijela tamošnjeg pučanstva, ali su se i u tom prevarili.

Cio je plan srpske vojne komande ovom našom sjajnom i vrsoč promišljenom taktkom osuđen. Srbi su do nogu potučeni i uništeni, piće ih proši volja, da se zaliječu na hrvatski teritorij, donoseći dublju razdora i ugrožavajući mir, na našoj granici.

Legije stranaca u Francuskoj.

„Neue freie Presse“ prima iz Berlina vijest, da su u Franceskoj sastavljaju nove čete dobrotoljaca, tko da će sastaviti nova treća regimenta „legije stranaca“, ponajviše od Slavena i Rumunja.

Dobrotoljaci, koje će poslati iz Italije Ricciotti Garibaldi, sačinjavati će pola bataljona iste regimete.

Prinz Louis Napoleon, koji nije bio primljen u Francusku vojsku, ide u Rusiju, gdje će stupiti u vojničku službu.

Junačtva naših Jelačićevaca.

Bečke novine izvješčuju o hrvatom držanju otočke pješačke pukovnije br. 79. Vjerni svojoj prošlosti i sjecajući se junackih bojeva starih Graničara godine 1809. u Dalmaciji i Italiji, sjecajući se nadalje hraboga držanja svojih otaca i djedova, posli su isto tako hrabro s ustrajnom požrtvovnošću za kralja i otačbinu uz radosno klijanje riječkoga pučanstva Jelačićevi i sada na bojno polje. Jedva što su prekorakli srpsku granicu, Drinu, odmah su radosno, u očekivanju sigurne pobjede, navali na visine Lipnice i zašli u prvu vratu. Nakon kratkoga lutoga boja jurisala je pukovnija uz velike žrtve neprijateljske utvrde.

Bijaš to ganutljivi čas, kad je u večer, dok su okolišna sela u požaru sjaja, pukovnija svoga brigadiro grofa Salisa i svoga pukovnijskog zapovjednika, pukovnika pl. Luxarda, pozdravila s neunesbenim usklicima „Živilii!“

I u dalnjim bojevima, naročito kod Šibenika, u Veliki Gradac, Zavala i kod Brezjaka, dokazali su vjerni Ličani, da su ostali stari junaci.

S tvrdom vjerom u Svetogoga, gleda pukovnija s pouzdanjem u budućnost, da u vjenac sjajne prošlosti uplete nove slave listovsvo svoje povijest.

Francusko ratište.

Položaj na istoku.

Odmah od početka ratovanja Francuzi su svu važnost polagali na izotnu svoju granicu. Ondje su počele velike njihove ofenzive prodiranjem na njemačko što najprije u Elsasu, a onda i u Lotharingiju.

O Elsasu se znalo u široj javnosti samo za dvije cveće bitke; onu naime kod Mühlhausen i kod La Garde-a. Naknadno se doznao, da su Francuzi odmah početkom kolovoza zaposjeli bili Mühlhausen i okolicu, univši velikim slavljem u grad. Dne 9. kolovoza su doduše bili baceni od neprijatelja iz toga grada, ali su mu ga za nekoliko dana natrag oteli i trajno se u njem nastanili.

Mühlhausen je bio zapremljen po Francuzima sve do 28. kolovoza o. g., kad je francuzka posada morala uznaci pred pretežnjom silom bavarskog princa i generala von Herriena, što je nakon pobede kod Metza u Lotharingiji krenula prema jugu u Alzaci, da ju otme Francuzima.

Od 28. kolovoza vode se u Elsasu neprekidne ve ike bitke između Niemaca i Francuza, koji su još u vjeć u gornjem Elsasu (t. zv. Sundgau). Osobito žestoki okršaji su bili kod Thanna i Altmünstera, gdje su jedna i druga strana pretrpile velikih gubitaka.

Jedan dio francuzke vojske potegnuo se iz Elsasa prema susjednom Belfortu, spremajući se na dugotrajanu obranu.

U noći od 28. na 29. kolovoza o. g. bila se je velika i očajna bitka na prolazu iz Gornjeg Elsasa tjesnacem prema Belfortu. Gubitci i u jednoj i na drugoj strani bili su golemi. Osnova Niemaca, da se kraj Hinungena na njemačko - švicarsko-francuzkoj fronti probiju i prodru brzo belfortske tjesnacem, nije uspjela. Drugi dan su Niemci pokušali navalu prema malenom utvrđenom brežuljku Lepnix, no biše suzbiti, pošto su pridošle u pomoć znatne francuzke sile.

Druge ne manje žestoka borba vodila se onaj dan za položaj Belchenia, koji su Niemci zauzeli i utvrdili.

Dok su se bile te bitke u okolini Belforta, istodobno su se borile francuzke i njemačke čete na više mesta po Gornjem Elsasu, naročito ponovno kod Mühlhausen i Altmünstera, gdje su Niemci obkolili jednu francuzku brigadu, ali se ona ipak probila i sjedinila s drugim francuzkim četama.

Novi francuski plan.

Kako je granica Francuske između Avricourta i Luneville-a preko Nancy-a i Toula strahovito utvrđena, a jednako i granica od Belforta do Epinala, to bavarski nasljednik Rupprecht i general Heeringen imaju u cijelom ratu najtežu zadaću, da probiju gvozdenu francusku liniju, što im je dosada samo djelomice uspjelo, te će se Francuzi po svoj prilici istom onda povući iz svoje obranbene linije od Toula, Nancy-a, Epinala i Belforta, kad im budu zaprijetile njemačke čete, da će im od Chalona sur Marna pasti iza ledja. Da francuski generali stože računa s napuštanjem ove čvrste linije, vidi se iz toga, što je uzeo sada za bazu svih daljnjih operacija i za sre-

dište svih svojih mjera Burgundiju, to jest kraj na jugu od Dijona i Besancona prama Neversu i Saoni, dokle kojih sto do dvjesti kilometara ravne linije na jug od Epinala i Toula.

Prema ovomu bi se moglo zaključiti, da će francuska vojska dopustiti, da Nijemci bez boja opsjedu Pariz, računajući valjda, da će dobiti nova pojačanja s juga i od Engleske za to vrijeme, a ujedno misle, da će se njemačke vojske smanjiti zbog okupacije velikih utvrda na sjeveru i sjeveroistoku Francuske. Ali će njemačka vojska bez sumnje pričekati dotle, dok ne padnu sve francuske utvrde na lotrinskoj i elzaskoj granici, te će onda tek obračunati s burgundskom vojskom.

Domaće vijesti.

Izbor načelnika u Skradinu. Dne 9. tek. m. sastalo se je občinsko vijeće u Skradinu u svrhu da izaberu novog načelnika.

U potpunom sporazumu bi izabran načelnikom gosp. Špiro Škubonja, trgovac u Skradinu, dosadanji donačelnik. Donačelnik pa bi izabran gosp. Pavao Dražić, posrednik, a četvrtin obć. prisjednik izabran je gosp. Ivan Formeiti, obrtnik.

Tim je upodupunjeno upraviteljstvo občine u Skradinu, koje je uslijed smrti prezaslužnog načelnika Marka Mudražije ostalo bez svog poglavice. Novi načelnik gosp. Špiro Škubonja dao je dosle kao prvi občinski prisrednik nebrojeno dokaza radnosti, zauzetnosti i ljubavi prama gradu i občini Skradinskoj, nastojeći svjedjeti o po-dignuti i blagostanju onog pučanstva,

Pozdravljamo s toga iskrenim zadovoljstvom izbor gosp. Škubonja i njegovih drugova u upravi, tih prokušanih rođoljuba, stalin, da će složnim, nesobičnim radom prodići sebi i unaprediti onaj njihov, upravi povjereni kraj naše hrvatske ostaćbine.

Mjena žiteljstva u Trstu. Žiteljstvo Trsta izkazuje gledom na narodnost u posljednjih 30 godina bitne promjene. Prema službenoj statistici iznosio je broj Talijana u god. 1880. 78,4%, a god. 1910. samo 65,1%. Broj Slovaca iznosio je god. 1880. 16,9%, a god. 1910. 26,8%. Njemačaa bila je 1880. 4,5% a god. 1910. 6,4%. Hrvata je bilo god. 1880. 0,1%, a 1910. 1,3%. Ostale narodnosti pomnežile su se od 0,1% na 0,4%.

Grad i okolica.

Naši ranjenici. U popisu o ranjenim i bolestivim vojnicima nalazimo iz našega grada i okoline: Silobrčić Mijo iz Šibenika ranjen i Perkov Franje iz Tribunja bolestan.

U fond kluba stranke prava poklonili su: Dr. J. Matačić K 2, Josip Berović K 1, Škalabrin Ante K 2, da počaste uspomenu blagopokojne Antice ud. Pian.

„Subičevcu“, društvu za poljepešanje Šibenika i okoline, poklonili su: v.l. don Mate Berić, župnik u Tribunju, K 3 i kapetan u m. Šimo Grubišić K 2, da počaste uspomenu blagopokojne Antice ud. Pian. Društvo najtoplje zahvaljuje.

Za „Crveni Križ“ poklonio je g. Ane Milutin, glavar Krapnja, K 30.

Proti prekupcima na ribarnici. Općinski upravitelj izdao je stroge mјere, eda sva riba, uhvaćena u šibenskoj općini, bude donešena na ribarnicu i da na ovu prekupcu nesmiju pristupiti.

BAČAVA

rabiljenih, zdravih, u izvrsnom stanju, uz umjerenu cijenu, od 3 do 30 stotitara, ima na prodaju kod potpisano.

Zlarin — Šime Marin
posrednik, trgovac.

TISAK ZA ULJE

uz jeftinu cijenu prodaje se. Tisak je u dobrom stanju. Obratiti se na MAR-KIOLA KURSARA u Prvič-Šepurini.

PREDPLAĆUJTE SE NA
„HRVATSKU MISAO“.

P. T.

Castimo se staviti do znanja svake cijenjenoj osobi, da smo već od davnina osnovali klešarsku zadružu pod naslovom:

PRVA SPLITSKA KLEŠARSKA ZADRUGA

registrirana na ograničeno jamčenje

U SPLITU.

Zadruga obavlja svakovrsne klešarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.

Osobitom preciznošću izrađuje žrtvenike, balastre, krstionice, nadgrobne spomenike itd. u najmodernejšim slogovima. Skladište je oskrbljeno sa mramornim materijalom, također mramornim pločama za pokućstvo. Buduć je ista providjena izvrstnim radnim stilama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naručbu brzo i tačno izvršiti na podpunu zadovoljstvo gurnaručitelja.

Na zahtjev salje nacrte, uzorke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.

Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju počaste svojim cijenjenim naručbama.

UPRAVA.

NAJMODERNJE POSJETNICE

IZRADUJUJE
PRVA HRVATSKA ŠTUKATERSKA RADIONA
u SPLITU. - Put Grobišta kod Sv. Ante

RKNJIGOVEŽNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE
TISKARE U ŠIBENIKU ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG.).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA-DAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA
I SOLIDNA.

Svatko mora da pogodi!

400.000 i 200.000 franaha iznose glavni zgoditci
turskih srećaka.

6 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza.

475.000 odnosno 375.000 kruna odn. franaka i lira iznose svakogodišnji glavni zgoditci skupine 5 odnosno 3 izvrsnih srećaka.

13 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. Mjesečni obrok od K 4.— dalje. — Cijen. narucićima namijenjene su nagrade i premije!

Izjašnjenja daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stražu“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana, 20.

PRVA HRVATSKA ŠTUKATERSKA RADIONA

u SPLITU. - Put Grobišta kod Sv. Ante

J. D. Dragičević, J. Ružić i A. Ružić

Opskrbljuje svoju radionicu sa svim modernim streljicima i alatom koji potrebuju za štukaterski zanat, te proizvaja razne spremnike, pramice, kupatila i krstone, te stropove naslove za terase, kipove itd.

Suviše proizvaja razne vrste ploča Mozaik u različitim bojama, te ploče u presi u raznim narasima i u raznim narodnim bojama.

Proizvaja cijevi u svakom obliku i prečinu od 10 do 60 centimetara promjera.

Proizvaja stepenice, u raznim bojama Mozaika, te svake vrste dimnjaka i krovni vijenac.

Prodaje svakovrsnog mramora za Mozaik te cementa i sadre itd.

Cijenici po zahtjevu se salju badava i franko.

— Ne boji se nikakve konkurenčije. —

— SVOJ K SVOMU. —

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNIŽENA ZADRUGA SA OGRIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG.)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOJ SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE POIMENJE POSJETNICE, TRGOVACKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVACKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJEĆANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I. T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBČINE I ŽUPSKUE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA.

Raznovrstne, umjetnički izradjene koralne uresne nakite izrađuju

RIBARSKO - KORALJSKA ZADRUGA U ŠIBENIKU.

Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.